

Handläggare
Viveca Waak
Telefon: 08-50831935**Till**
Kulturnämnden
2024-05-21

Motion om armlängds avstånd för offentliga konstverk – på riktigt! KS 2024/159

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att besvara en remiss på en motion från Gabriel Kroon m.fl. (SD) om att utarbeta en tydlig definition kring armlängds avstånd samt att demokratisera urvalet av offentlig konst. Motionären skriver att Stockholms stad behöver utarbeta tydliga riktlinjer om hur konst i den offentliga miljön väljs ut och vilken befogenhet den politiska församlingen har över valet av företeelse.

Kulturförvaltningen anser att principen om armlängds avstånd ska tillämpas inom Stockholms stad. Principen om armlängds avstånd innebär en gränsdragning mellan politiken och konstens innehåll som är viktig för att säkra kulturens frihet, oavsett politiskt styre. Politiken ansvarar för att fördela offentliga medel och skapar därigenom förutsättningar för kultur. Det är dock de sakkunniga och inte politiken som ansvarar för att föreslå konstnärliga gestaltungsuppdrag. Stockholm konst ansvarar för beredningen av offentliga konstprojekt och denna beslutsprocess genomförs utan politisk beslutandemedverkan.

Genom upparbetade bedömningsprocesser och beslutsordningar samt genom att använda externt anlitate sakkunniga säkrar staden att offentliga konstprojekt värderas och bedöms utifrån konstnärlig kvalitet samt värnar konstnärlig frihet.

Ärendet

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att besvara en remiss på en motion från Gabriel Kroon m.fl. (SD) om att utarbeta en tydlig definition kring armlängds avstånd samt att demokratisera urvalet av offentlig konst.

Motionären skriver att Stockholms stad behöver utarbeta tydliga riktlinjer om hur konst i den offentliga miljön väljs ut och vilken befogenhet den politiska församlingen har över valet av företeelse.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben och Stockholm konst på kulturförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Principen om armlängds avstånd inom kultursektorn

Den konstnärliga friheten i Sverige är grundlagsskyddad genom yttrandefrihetsgrundlagen.¹ Yttrandefriheten är även inskriven i de nationella kulturpolitiska mål som styr den statliga kulturpolitiken och ska kunna vägleda kulturpolitiken i Sveriges kommuner och regioner. Den konstnärliga friheten är en grundläggande del av Stockholms stads kulturpolitik.²

Inom kultursektorn handlar begreppet armlängds avstånd vanligtvis om relationen mellan politiker och kulturutövare eller institutioner och betonar vikten av att hålla ett visst avstånd mellan politiska intressen och konstnärlig frihet.

Kulturförvaltningens bedömningsprocesser

En rekommendation från Myndigheten från kulturanalys i relation till principen om armlängds avstånd är att regioner och kommuner bör använda sig av externa sakkunniga i bedömningsprocesser. Det är av vikt att sakkunniga själva har direkt erfarenhet av konstnärlig och kulturell verksamhet eller på annat sätt besitter stor kunskap om sådan verksamhet.³

Kulturförvaltningen använder sig av externa sakkunniga i bedömningsprocessen för offentliga konstverk. Förvaltningens beredning av kulturstöd sker med hjälp av referenspersoner som förstärker den samlade bedömningen av inkomna ansökningar. Referenspersonerna har en rådgivande roll och bidrar med en bred

---

¹ Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) (1991:1469)

² Stockholms stads budget 2024 s.174

³ Så fri är konsten - Om konstnärlig frihet och samhällsansvar" Myndigheten för kulturanalys, 2021.

sakkunskap om olika konstområden och kulturaktörer. Enligt kulturförvaltningens delegationsordning redovisas till vem nämnden har delegerat beslutanderätten för vissa ärenden. Avdelningschef vid kulturstrategiska staben har rätt att fatta beslut om stöd upp till 400 tkr. Enhetschef, kulturstödsenheten och stadsutvecklingsenheten har rätt att fatta beslut om stöd upp till 100 tkr.

Stockholm konst

Stockholm konstns uppdrag är att genom den offentliga konsten berika stadens gemensamma miljöer. Stockholm konstns uppdragsgivare är stadens kommunala bolag, förvaltningar, byggherrar samt privata aktörer. Beställarna vänder sig till Stockholm konst när de behöver deras kompetens för att få konst till sin stadsdel, mark, plats eller byggnad.

Beslutsprocess offentliga konstgestaltningar

Stockholm konst leder varje konstprojekt från start till invigning av det nya offentliga konstverket. För varje konstprojekt tillsätts en samrådsgrupp. Den består av representanter för uppdragsgivaren och brukare samt sakkunniga från Stockholm konst. I samband med större projekt ingår två förtroendevalda från Stockholms konstråd. Enligt konstrådets arbetsordning har det till uppgift att som enbart rådgivande organ biträda kommunens nämnder, styrelser vid handläggning av frågor om konstnärlig utsmyckning av byggnader och allmänna platser.

Stockholm konst anlitar externa projektledare som tar fram konstprogram för respektive konstprojekt. Konstprogrammet beskriver syfte och fokus för konstprojektet. För närvarande har förvaltningen ramavtal med 14 projektledare. Konstprogrammet presenteras och beslutas av samrådsgruppen och ligger till grund för den utlysning som görs för att upphandla en konstnär för projektet.

Utlysningarna publiceras på Stockholm konstns hemsida och i stadens upphandlingsverktyg, och är öppna för alla verksamma konstnärer att söka. De inkomna anbuden utvärderas av Stockholm konst tillsammans med en konstprojektledare. Därefter tilldelas den konstnär som fått högst bedömning i utvärderingen ett skissuppdrag med option på att genomföra det konstnärliga gestaltungsuppdraget.

Den tilldelade konstnären tar fram en skiss för projektet. Skissen presenteras på ett samrådsmöte där skissen förordas för genomförande eller ej. Om skissen förordas för genomförande tecknas ett genomförandeavtal med konstnären och produktionen av konstverket påbörjas. Arbetet sker i löpande samråd med Stockholm

konst och uppdragsgivaren. Efter godkänd besiktning överlämnas konstverket till den mark- eller fastighetsägare som ska förvalta det.

Förvaltningens slutsatser

Kulturförvaltningen anser att principen om armlängds avstånd ska tillämpas inom Stockholms stad. Principen om armlängds avstånd innebär en gränsdragning mellan politiken och konstens innehåll som är viktig för att säkra kulturens frihet, oavsett politiskt styre. Politiken ansvarar för att fördela offentliga medel och därigenom skapa förutsättningar för kultur. Det är dock de sakkunniga och inte stadens politiska nivå som ansvarar för att föreslå konstnärliga gestaltungsuppdrag. Stockholm konst ansvarar för beredningen av offentliga konstprojekt och denna beslutsprocess ska genomföras utan politisk beslutandemedverkan.

Genom upparbetade bedömningsprocesser och beslutsordningar samt genom att använda externt anlitate sakkunniga säkrar staden att offentliga konstprojekt värderas och bedöms utifrån konstnärlig kvalitet samt värnar konstnärlig frihet.

Bilagor

1. Motion om armlängds avstånd för offentliga konstverk – på riktigt! Remisstid 2024-08-27

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2024-05-07
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2024-05-07